

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ КОМПЛЕАНС – ҚЫЗМЕТІ ТУРАЛЫ ЕРЕЖЕ

«Түркістан Ахмет Ясауи» кесіби колледжі

Түркістан -2021 ж.

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1. Осы Комплаенс қызметі туралы ереже (бұдан әрі - Ереже) Комплаенс қызметтің мәртебесін (бұдан әрі - Қызмет), қызметтің максатын, функцияларын, құқықтары мен міндеттерін, қызмет пен қызметке қойылатын негізгі талаптарды, оның қызметкерлерінің біліктілігін, Қызметтің басшысы мен қызметкерлерін тағайындау, оларға тәртіптік жаза қолдану туралы шешімдер қабылдау тәртібі, сондай-ақ Қызмет басшысының өкілеттіктері және Қызметтің уәкілетті орган, әкімшілікпен өзара іс-әрекет тәртібін анықтайды.

Осы Комплаенс қызметі туралы ереже (бұдан әрі - Ереже) Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» 18.11.2015 жылғы № 410 Занына сәйкес әзірленген.

2. Ереже Қызметтің жұмысын ұйымдастыруды Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын сактаудың негізгі принциптерін, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимылдың ұздік халықаралық тәжірибеліңін қолдануға негізделген.

Қызмет өз жұмысын жүзеге асыру барысында Қазақстан Республикасының заңнамасын, осы Ережені және басқа да кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарын басшылыққа алады:

- 1) Қызметтің кәсіпорын директоры тағайындауды және директорға есеп береді.
- 2) Қызмет істі дұрыс орындауы және объективті, тәуелсіз шешімдерді шығаруы үшін өзінің міндеттері мен функцияларын орындау барысында қандай да бір адамның ықпалынан тәуелсіз болуы керек.
- 3) Қызметтің тәуелсіздігі мен объективтілігі ұйымдық тәуелсіздік пен объективтілік критерийлеріне қатысты комплаенс функциясы талаптарының орындалуымен қамтамасыз етіледі.
- 4) Қызмет өз жұмысында бейтарап және объективсіз болуы керек, сонымен катар мұдделер қактығысының туындауына жол бермеуі керек.
- 5) Қызметтің жұмысын бағалау осы Регламенттің және Қызмет ісін реттейтін басқа да нормативтік құжаттардың талаптарына сәйкес жүзеге асырылады.

3. Осы ережеде келесі ұғымдар мен мағыналар қолданылады:
- 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс - тиісті ұйымның және оның қызметкерлерінің квазимемлекеттік сектор субъектісінің бөлімшелерінің біріне жүктелген Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимыл саласындағы заңнамасын сактауын қамтамасыз ету функциясы;
 - 2) квазимемлекеттік сектор субъектілері - құрылтайшысы, катысушысы немесе акционері мемлекет болып табылатын мемлекеттік кәсіпорындар, жауапкершілігі шектеулі серіктестіктер, акционерлік қоғамдар, оның ішінде ұлттық басқарушы холдингтер, ұлттық холдингтер, ұлттық компаниялар, сондай-ақ еншілес ұйымдар Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес олармен аффилииленген басқа заңды тұлғалар.
 - 3) мұдделер қактығысы бұл - жауапты адамдардың лауазымдық міндеттерін аткаратаң адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, оларға теңестірілген адамдардың, лауазымды адамдардың жеке мұдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы өздерінің қызметтік міндеттерін орындауы және (немесе) тиісінше орындауы осы максаттарға

сәйкес келмеуі мүмкін жағдайда туындастын қайшылық.

- 4) сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылық - сыйбайлас жемқорлық белгілері бар заңсыз кінәлі іс-әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік), ол үшін заңда әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген;
- 5) сыйбайлас жемқорлық тәуекелі - сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарын жасауға негіз болатын себептер мен жағдайлардың туында мүмкіндігі;
- 6) сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу - сыйбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимыл субъектілерінің профилактикалық іс-шаралар жүйесін әзірлеу және енгізу арқылы сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға себеп болатын жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі.

2-ТАРАУ. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ КОМПЛАЕНС ҚЫЗМЕТТЕРІНІҢ МАҚСАТТАРЫ, МІНДЕТТЕРІ МЕН ҚАҒИДАТТАРЫ

4. Үйым сыйбайлас жемқорлыққа карсы комплаенсті Қазақстан Республикасының сыйбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимыл туралы заннамасына және ішкі құжаттарға (бұдан әрі - сыйбайлас жемқорлыққа карсы комплаенс қызметі) сәйкес анықтайды.

5. Сыйбайлас жемқорлыққа карсы комплаенс қызметінің негізгі мақсаты - тиісті үйым мен оның қызметкерлерінің Қазақстан Республикасының сыйбайлас жемқорлыққа карсы заннамасын сактауын қамтамасыз ету, сондай-ақ сыйбайлас жемқорлыққа карсы іс - шаралардың орындалуын бақылау.

6. Сыйбайлас жемқорлыққа карсы комплаенс қызметінің міндеттері:

- 1) сыйбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимыл мәселелері бойынша сыртқы реттеуіші талаптардың және халықаралық озық тәжірибелің сакталуын қамтамасыз ету;
- 2) «Сыйбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимыл туралы» Қазақстан Республикасының Занына (бұдан әрі - Зан) сәйкес сыйбайлас жемқорлыққа карсы күрестің негізгі қағидаттарын сактауды қамтамасыз ету;
- 3) сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау, бағалау және кайта бағалау;
- 4) Занға сәйкес сыйбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимыл жүйесін тиімді жүзеге асыру.

7. Сыйбайлас жемқорлыққа карсы сәйкестікті жүзеге асыру кезінде келесі принциптерді басшылыққа алған жөн:

- 1) кәсіпорын басшылығының сыйбайлас жемқорлыққа карсы комплаенстің тиімділігіне қызығушылығы;
- 2) сыйбайлас жемқорлыққа карсы комплаенс қызметінің міндеттерін орындау үшін қажетті өкілеттіктер мен ресурстардың жеткіліктілігі;
- 3) сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалаудың жүйелілігі;
- 4) сыйбайлас жемқорлыққа карсы комплаенс қызметі жұмысының акпараттық ашықтығы;
- 5) квазимемлекеттік сектор субъектісіндегі сыйбайлас жемқорлыққа карсы комплаенсті жүзеге асырудың үздіксіздігі.
- 6) сыйбайлас жемқорлыққа карсы комплаенсті жетілдіру.

3-ТАРАУ. СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ КОМПЛАЕНС БОЙЫНША ҚЫЗМЕТТЕРДІ ҮЙЫМДАСТЫРУ

8. Квазимемлекеттік сектор субъектісінің құрылымдық бөлімшесіне сыйбайлас жемқорлыққа карсы комплаенс функцияларын жүктеу туралы шешімді

кәсіпорынның басшысы немесе алқалық аткаруыш органы (бар болса) қабылдайды. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметі туралы тиісті акт квазимемлекеттік сектор субъектісінің ресми интернет-ресурсында орналастырылады және ұйымның барлық қызметкерлерінің назарына жеткізіледі.

9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенсті жүзеге асыруға қатысатын квазимемлекеттік сектор субъектісі қызметкерлерінің саны ұйымның барлық бөлімшелерінде, соның ішінде еншілес мекемелерде, филиалдарда, өкілдіктерде және квазимемлекеттік сектор субъектісінің басқа да оқшауланған бөлімшелерінде Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметінің функциялары мен міндеттерін тиімді орындау үшін ұйымның штат санына және кажетті санына байланысты анықталады.

10. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметінің алқалық органға (егер ол болса) немесе Қазакстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы заңдарының сакталуын бакылауға уәкілетті басқа тұлға алдындағы жауапкершілігін қамтамасыз етеді.

11. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметі қызметкерінің функционалдық міндеттері, құқықтары мен міндеттері оның лауазымдық нұсқаулығында немесе қызметкердің қызметтік құқықтары мен міндеттерін анықтайтын басқа құжаттарда айқындалады.

12. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметіне келесі функциялар жүктелген:

- 1) кәсіпорында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша ішкі құжаттарды әзірлеу;
- 2) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы стандарттар мен саясатты әзірлеу және жаңарту;
- 3) сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәселелер және сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру бойынша түсіндіру шараларын жүргізу;
- 4) мұдделер қактығысын анықтау, бақылау және шешу бойынша шаралар қабылдау;
- 5) заңнамаға сәйкес мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдар санатына жататын кәсіпорын қызметкерлерінің, сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді сактауын бақылау;
- 6) корпоративті этикалық құндылықтарды дамыту;
- 7) кәсіпорын қызметкерлерінің Қазакстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын сактауын бақылау;
- 8) Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі төрағасының 19.10.2016 жылғы №12 бұйрығына сәйкес «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік ережелерін бекіту туралы» азаматтық және кәсіпкерлік қоғамдастық институттарының өкілдерін тарта отырып сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу;
- 9) сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау нәтижелері туралы ақпаратты көпшілікке жария етуді қамтамасыз ету;
- 10) сыбайлас жемқорлық фактілері және/немесе оларға қатысты өтініштер (шагымдар) негізінде қызметтік тексерулер жүргізу;
- 11) кәсіпорын қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін төмендету

жөніндегі жұмысты үйлестіру;

12) сыйбайлас жемқорлықка қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға кәсіпорын қызметіндегі сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сыртқы талдау жүргізу кезінде көмек көрсету;

13) сыйбайлас жемқорлықка қатысты істер бойынша сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың, сот практикасының өзгеруіне мониторинг жүргізу және талдау;

14) кәсіпорын жасасқан азаматтық-құқықтық шарттарға, оның ішінде сатып алушату келісім-шарттарына, тараптардың сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы, іскерлік этика мен адалдықты, адал бәсекелестік қағидаларын міндетті түрде орындаудың көздейтін ережелерді енгізуі қамтамасыз ету;

13. Берілген міндеттерді іске асыру үшін сыйбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметін келесі құқықтар мен міндеттермен қамтамасыз ету:

1) ұйымның ішкі құжаттарымен реттелген бекітілген ережелер шенберінде кәсіпорынның құрылымдық болімшелерінен, оның ішінде коммерциялық және қызметтік құпияны құрайтын акпараттар мен материалдарды сұрауга және алуға;

2) олардың құзыретіне қатысты мәселелерді кәсіпорын басшысының немесе сыйбайлас жемқорлыққа қарсы с комплаенс қызметі есеп беретін басқа тұлғаның (органның) қарауына жіберуге бастамашылық ету;

3) ықтимал сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар немесе Қазақстан Республикасының сыйбайлас жемқорлыққа қарсы құрес туралы заңнамасын бұзушылықтар туралы келіп түсken хабарламаларға қызметтік тексерулер жүргізуге бастамашылық етеді;

4) өз құзыреті шегінде мемлекеттік бағдарламалардың, нормативтік құқықтық актілердің жобаларын әзірлеуге және оларды іске асыруға қатысуға;

5) өз құзыретіне кіретін мәселелер бойынша кездесулер ұйымдастырады және өткізеді;

6) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметінің функцияларын жүзеге асыру кезеңінде белгілі болған кәсіпорын туралы акпараттың құпиялылығын сақтауға;

7) сыйбайлас жемқорлықтың болжамды немесе нақты фактілері, корпоративті этика кодексін және басқа да ішкі саясат пен сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл рәсімдерін бұзғаны жөніндегі сыйбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметіне жүгінген адамдардың қызметтік құпиясын қамтамасыз етеді;

8) сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы бұзудың болуы немесе мүмкін болуымен байланысты кез-келген жағдайлар туралы сыйбайлас жемқорлыққа қарсы сәйкестік қызметі есеп беретін кәсіпорын басшысына және/немесе басқа адамға (органға) жедел хабарлауға;

9) Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін басқа әрекеттерді жүзеге асырады.

14. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл қызметі акпараттық каналды (сенім телефоны немесе сенім телефоны) құрады, ол арқылы азаматтар кәсіпорында сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заңдардың болуы немесе бұзылу мүмкіндігі туралы ақпарат бере алады немесе сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың тиімділігін арттыру шаралары бойынша ұсыныстар енгізе алады.

15. Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметінің қызметкері

мұдделер қақтығысына (каржылық, мүліктік, отбасылық немесе оқиғаға қатысты басқа да мұдделер) әкелуі мүмкін оқиғаларға (тексерулер, қызметтік төртегулер және т.б.) қатыспауды керек.

16. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметі жұмысқа қабылданған сәтten бастап, басқа лауазымға тағайындалғаннан кейін, сондай-ақ біліктілігін арттыру кезеңінде (жылына кемінде бір рет) кәсіпорын қызметкерлерін сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың талаптарына жүйелі түрде оқытуды камтамасыз етеді. Оку формаларын, өткізу әдістемесін сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметі дербес белгілейді (дәрістер, семинарлар, тренингтер).

17. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметтерінің мемлекеттік органдармен өзара іс-кимыл тәртібі колданыстағы заңнамаға сәйкес кәсіпорынның ішкі құжаттарында белгіленеді.

18. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметтерін әдістемелік және ақпараттық қолдауды сыбайлас жемқорлыққа қарсы уәкілдегі орган және оның аумақтық бөлімшелері жузеге асырады.

19. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс - сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша қабылданған шаралар туралы есеп беру қызметі:

- 1) тоқсан сайын сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметі есеп беретін адамға (органға), сондай-ақ кәсіпорын басшысына жібереді;
- 2) жыл сайынғы есепті кезеңнен кейінгі айдың 10-на дейін кәсіпорынның реңми интернет-ресурсында орналастырады.

20. Кәсіпорын өзінің серіктестерін, іскери серіктестерін, азаматтық қоғам институттарын үнемі сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша жүргізіліп жатқан шаралар туралы хабардар етіп отыруы керек.